

Rutin

Godkänd av: Ingemar Qvarfordt, Universitetssjukhusö, Vårdhygien (ingqv)

Rutinen gäller för: Kommunal vård och omsorg i Västra Götalandsregionen

Giltighet: 2021-06-03 till 2023-06-03

Covid-19 inom särskilda boendeformer och LSS

Komplettering av regional rutin covid-19 gällande vårdhygieniska rutiner inom särskilda boendeformer för äldre och LSS. Framtagen av Vårdhygiens nätverksgrupp för kommunal vård och omsorg i Västra Götaland.

Förändringar i denna version;

- Beskrivning av smittvägar har kompletterats.
- Ändrat rekommendationen för skyddsutrustning vilket innebär att andningsskydd ska användas de första 7 dagarna. Bakgrunden är en riktlinje från Arbetsmiljöverket med anledning av bedömd risk för smittöverföring på längre avstånd i miljöer med otillräcklig/okänd ventilation.
- Handläggning av symtomfria vårdtagare som exponerats av ett bekräftat fall är borttaget med hänvisning till rutinen ” [Screening och smittspårning av covid-19 inom kommunal vård och omsorg](#)”.
- Redaktionella ändringar.

Syfte

Att utifrån [Regional rutin - Vårdhygien covid-19](#) tydliggöra de viktigaste åtgärderna för att begränsa spridning av covid-19 inom kommunal vård och omsorg.

Bakgrund

Covid-19 är en infektion orsakad av viruset SARS-CoV-2.

Smittvägar:

- Covid-19 sprids huvudsakligen som droppsmitta, dvs av droppar från luftvägssekret, i samband med hosta/nysningar och vid nära kontakt mellan personer. I trånga utrymmen med otillräcklig/okänd ventilation kan det finnas risk för smittspridning även på längre avstånd. Virusets spridning kan även ske i samband med aerosolgenererande procedurer.
- Direkt kontaktsmitta förekommer, idag talar mycket för att indirekt kontaktsmitta är av liten betydelse i samband med covid-19.

Inkubationstid: 2–14 dagar, oftast 5–6 dagar.

Kliniska symtom: Infektion med till exempel förkylningssymtom såsom hosta, andnöd, halsont och feber men även bortfall av lukt- och smaksinne, allmän sjukdomskänsla med trötthet, huvudvärk, muskelvärk och mag-tarmbesvär, exempelvis diarré kan förekomma. Symtombilden varierar från mycket milda symtom till svår nedre luftvägsinfektion som kan kräva intensivvård.

Kriterier för bedömning av smittfrihet

För bedömning av smittfrihet, se [Smittskydd Västra Götaland/Smittspårning av covid-19](#) under ”Instruktion om smittspårning för behandlande läkare/smittspårare” - Smittskyddsblad Covid-19, läkarinformation.

Besök av anhöriga

För rekommendationer om säkra besök se [Socialstyrelsen](#).

Åtgärder

Vårdtagare med misstänkt eller konstaterad covid-19

Vårdtagare bör i första hand vistas i sina lägenheter med stängd dörr tills de bedöms som smittfria enligt ovan. Undvik vistelse i gemensamma lokaler. De vårdtagare som inte har eget rum ska flyttas till ett enkelrum. Rekommendationen är att utse personal som enbart vårdar de med misstänkt eller bekräftad covid-19.

Vid transport till annan vårdgivare, möt upp transporten som ska hämta vårdtagaren.

Riktlinjer vid vård av misstänkt och bekräftat fall av covid-19

Vårdtagare bedöms som misstänkt fall vid akut infektionsinsjuknande med symtom som beskrivs vid covid-19 och som bekräftat fall när SARS-CoV-2 påvisats efter provtagning. Arbeta enligt [basala hygienrutiner och klädregler](#), länk till [instruktionsfilm basal hygien](#). Informera vårdtagare om att hosta i papper eller engångsnäsduk som läggs direkt i papperskorg/plastpåse. Påminn om vikten av god handhygien och bistå dem som behöver hjälp. De vårdtagare som tolererar munskydd kan använda det vid transport utanför lägenheten/rummet.

Säkerställ tillgång hos varje vårdtagare:

- alkoholbaserat handdesinfektionsmedel
- flytande tvål
- pappershanddukar
- engångsplastförkläde
- skyddshandskar
- ytdesinfektionsmedel med tensid.

Skyddshandskar används enligt basala hygienrutiner. Tänk på att byta handskar mellan orena och rena arbetsmoment. Desinfektera händerna före och efter du använt handskar enligt basala hygienrutiner.

Rekommenderad skyddsutrustning

Personal ska använda skyddsutrustning även efter egen genomgången infektion med covid-19 och/eller efter vaccination.

I rum/lägenhet hos vårdtagare:

- används andningsskydd (FFP2 eller FFP3), se nedan
- inom 2 meter används dessutom:
  - visir som täcker hela ansiktet (ögon, näsa, mun)
  - engångsplastförkläde - kortärmat, bedöm behov av långärmat plastförkläde utifrån risk för stor mängd förorening av kroppsvätskor.

Stänkskydd rengörs och/eller desinfekteras efter användning. Se leverantörens anvisning.

När ska du använda andningsskydd?

Andningsskydd rekommenderas som en extra försiktighetsåtgärd de första 7 dagarna efter symtomdebut vid misstänkt och konstaterad covid-19 (då smittsamheten är störst). Vid bekräftad covid-19 utan symtom gäller 7 dagar från provtagningsdatum. Bakgrunden är en riktlinje från Arbetsmiljöverket med anledning av bedömd risk för smittöverföring på längre avstånd i miljöer med otillräcklig/okänd ventilation. Efter 7 dagar kan andningsskydd ersättas av vätskeavvisande munskydd (IIR) så länge personen betraktas som smittsam.

Vid åtgärder som kan medföra aerosolbildning (till exempel sugning av luftvägarna, BiPAP – CPAP-behandling, hjärt- lungräddning, handventilering eller sekret-mobiliserande åtgärder från nedre luftvägar såsom inducerad sputumprovtagning,) använd FFP2- eller FFP3-klassat andningsskydd i kombination med visir under smittsam period.

Hur används skyddsutrustning?

Personalen ska vara väl förtrogen med på- och avtagning samt tillpassningstest (täthetskontroll) av andningsskyddet. Se [Instruktion för användning av andningsskydd](#). Skyddsfaktorn av ett andningsskydd minskar kraftigt om användaren har skäggstubb eller skägg.

Utanför rummet/lägenheten:

Andningsskydd sätts på och tas av utanför rummet/lägenheten.

När andningsskydd tas av, ta båda remmarna bakifrån och lyft dem fram över huvudet och undvik att vidröra framsidan. Desinfektera sedan händer och underarmar.

Övrig skyddsutrustning kan tas på och tas av inne i lägenheten.

Det är viktigt att skyddsutrustning tas av i särskild ordning. Gör så här:

1. Ta av eventuella handskar, desinfektera händerna.
2. Ta av plastförkläde, undvik att vidröra framsidan, desinfektera händerna.
3. Ta av visir/skyddsglasögon bakifrån, desinfektera händerna.
4. Ta av eventuellt munskydd, undvik att vidröra framsida, desinfektera händer och underarmar.

Se [Basala hygienrutiner och covid-19](#).

Disk

Disk hanteras som vanligt. Sträva efter att ställa disken direkt i diskmaskinen eller transportvagn. Torka av brickan med ytdesinfektionsmedel. Desinfektera händerna efteråt.

Avfall

Släng avfallet inklusive plastförkläde och handskar i soppåse och förslut på rummet. Se till att det inte läcker, ta eventuellt en ytterligare påse runt. Allt avfall hanteras som vanligt.

Tvätt

Hantera all tvätt, inklusive personalkläder enligt ordinarie tvättrutiner, se [rutin för](#)

[tvätthantering](#). Om smutstvätt hanteras av tvätterier följ tvätteriets anvisningar.

Generella råd om rengöring och desinfektion av ytor och hjälpmedel

- Coronavirus avdödas effektivt med vanliga rengörings- och desinfektionsmedel.
- Punktdesinfektion (smittrening) utförs enligt ordinarie rutin. Använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid, Virkon (1 %) eller motsvarande. Ta rikligt med desinfektionsmedel och bearbeta ytan väl.
- Hjälpmedel och övrigt material: Om möjligt vårddagarbundet. Begränsa mängden material och utrustning i vårdrummet. Rengör enligt ordinarie rutiner.
- Daglig städning utförs av omvårdnadspersonal. Använd om möjligt engångsmaterial, desinfektera städutrustningen inklusive moppstativ mellan varje lägenhet/rum. Ytor som förorenats av luftvägssekret samt ”tag- ställen” (till exempel sänggrindar, rullator, lysknappar) torkas med ytdesinfektionsmedel en gång/dag samt vid behov.
- Golv rengörs med allrengöringsmedel och vatten dagligen. Använd engångsgolvduk. Rengör och desinfektera städutrustningen enligt sedvanlig rutin. Slutstädning utförs av omvårdnadspersonal enligt ovan.

Smittspårning

Covid-19 är en samhällsfarlig sjukdom som är anmälningspliktig samt smittspårningspliktig enligt smittskyddslagen. För vidare instruktion om förfarande vid smittspårning inklusive hantering av exponerade vårddagar på kommunala boenden/enheter se [Screening och smittspårning av covid-19 inom kommunal vård och omsorg](#).

Vid behov kontaktas Smittskydd/Vårdhygien. Det gäller särskilt vid mer omfattande smittspårning.

Relaterad information

[Covid-19, samlad information Vårdgivarwebben](#).

Uppföljning, utvärdering och revision

Vårdhygiens nätverksgrupp i Västra Götaland ansvarar för uppföljning, utvärdering och revision av denna rutin.